

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

แนวทางในการปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม
สำหรับสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินและ
ผู้ประกอบการบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมาย
ว่าด้วยระบบการชำระเงิน

**แนวทางในการปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม
สำหรับสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินและผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงิน
ภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน**

ข้อ ๑. ผู้รายงานธุรกรรม

ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามแนวทางปฏิบัติฉบับนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน และผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

หมายเหตุ : สำหรับสถาบันการเงินประเภทธนาคาร ที่ได้รับอนุญาตในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ปฏิบัติตามแนวทางในการรายงานธุรกรรมและการจัดให้ลูกค้าแสดงตน สำหรับสถาบันการเงินประเภท ธนาคาร ไม่ใช่แนวปฏิบัติฉบับนี้

ข้อ ๒. ประเภทธุรกรรมที่รายงาน

ประเภทธุรกรรมที่สถาบันการเงินกลุ่มนี้มีหน้าที่รายงานต่อสำนักงาน มี ๓ ประเภท ได้แก่

๑ ธุรกรรมเงินสด หมายความว่า กิจกรรมการใช้เงินสดในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น

 การใช้เงินสด ชื้อ หรือเติมมูลค่าเงิน ในบัตรเงิน/กระเป๋าสตางค์อิเล็กทรอนิกส์

 การใช้เงินสด ชำระค่าสินค้า บริการ และหนี้ แก่สถาบันการเงินที่รับชำระแทน

 การใช้เงินสด เพื่อโอนมูลค่าเงินไปยังผู้รับปลายทาง หรือ รับเงินสดจากคำสั่งโอนมูลค่าเงิน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๒ ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน หมายถึง ธุรกรรมที่ลูกค้าดำเนินการกับสถาบันการเงิน ที่เป็นการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินสด เช่น การโอนเงินระหว่างกระเป๋าสตางค์อิเล็กทรอนิกส์

๓ ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หมายถึง ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง และให้หมายความรวมถึงการพยายามกระทำธุรกรรมดังกล่าวด้วย

“ธุรกรรมที่กระทำขึ้นเพื่อลูกค้ารายเดียวกัน” หมายถึง ธุรกรรมการโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ลูกค้าหนึ่งราย ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของตนเอง โดยการทำธุรกรรมนั้น เกิดขึ้นระหว่างบัญชีที่ตนเองเป็นเจ้าของ อาทิ การทำธุรกรรมการโอน-รับโอนมูลค่าเงินระหว่างบัญชีลูกค้าที่ใช้ชื่อบัญชีเดียวกัน ภายในธนาคารแห่งหนึ่งแห่งใด

ข้อ ๓. หลักเกณฑ์ในการรายงานธุรกรรม (วงเงิน ระยะเวลา แบบ วิธีการส่งรายงาน)

๓.๑ ผู้ประกอบธุรกิจระบบชำระเงิน มีรายงานการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รายงาน	แบบรายงาน	หมายเหตุ
รายงานการทำธุรกรรม ทรัพย์สิน	ปพ. ๑ - ๐๕-๙	ในทางปฏิบัติไม่มีธุรกรรมประเภทนี้
รายงานการทำธุรกรรมสงสัย	ปพ. ๑ - ๐๓	

๓.๒ ผู้ให้บริการการชำระเงิน มีรายงานการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

บริการ	ประเภทธุรกรรม	หลักเกณฑ์		หมายเหตุ
		แบบรายงาน	วงเงิน	
บัตรเครดิต	เงินสด เช่น นำเงินสดมาชำระ	ปพ. ๑ - ๐๑	๒ ล้านบาทขึ้นไป	
	โอนเงินหรือชำระเงินทาง อิเล็กทรอนิกส์		ไม่มีธุรกรรม	
	ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	ปพ. ๑ - ๐๓	ไม่กำหนดวงเงิน	
บัตรเงิน อิเล็กทรอนิกส์ แบบเติมเงิน ไม่ได้	เงินสด เช่น นำเงินสดมาเติมเงิน	ปพ. ๑-๐๕-๙	๑ แสนบาท ขึ้นไป	
	โอนเงินหรือชำระเงินทาง อิเล็กทรอนิกส์ เช่น ใช้บัตรไปชำระ ค่าสินค้า บริการ	ปพ. ๑-๐๕-๙	๗ แสนบาท ขึ้นไป	
	ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	ปพ. ๑ - ๐๓	ไม่กำหนดวงเงิน	
บัตรเงิน อิเล็กทรอนิกส์ แบบเติมเงินได้	เงินสด	ปพ. ๑-๐๕-๙	๑ แสนบาท ขึ้นไป	
	โอนเงินหรือชำระเงินทาง อิเล็กทรอนิกส์	ปพ. ๑-๐๕-๙	๗ แสนบาท ขึ้นไป	
	ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	ปพ. ๑ - ๐๓	ไม่กำหนดวงเงิน	
กระเป๋าเงิน อิเล็กทรอนิกส์ (E-wallet)	เงินสด	ปพ. ๑-๐๕-๙	๑๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	
	โอนเงินหรือชำระเงินทาง อิเล็กทรอนิกส์ เช่น การโอนเงิน ระหว่างกระเป๋า	ปพ. ๑-๐๕-๙	๗๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	
	ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	ปพ. ๑ - ๐๓	ไม่กำหนดวงเงิน	

บริการ	ประเภทธุรกรรม	หลักเกณฑ์		หมายเหตุ
		แบบรายงาน	วงเงิน	
Bill payment	เงินสด	ปพ. ๑-๐๕-๙	๗ แสนบาท ขึ้นไป	
	โอนเงินหรือชำระเงินทาง อิเล็กทรอนิกส์	ปพ. ๑-๐๕-๙	๗ แสนบาท ขึ้นไป	
	ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	ปพ. ๑ - ๐๓	ไม่กำหนดวงเงิน	
การโอนเงินข้าม ประเทศ	เงินสด	ปพ. ๑-๐๕-๙	๑ แสนบาท ขึ้นไป	
	โอนเงินหรือชำระเงินทาง อิเล็กทรอนิกส์	ปพ. ๑-๐๕-๙	๗ แสนบาท ขึ้นไป	
	ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	ปพ. ๑ - ๐๓	ไม่กำหนดวงเงิน	
Payment Facilitation	เงินสด	ไม่มีธุรกรรม		
	โอนเงินหรือชำระเงินทาง อิเล็กทรอนิกส์	ไม่มีธุรกรรม		
	ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	ปพ. ๑ - ๐๓	ไม่กำหนดวงเงิน	
EDC	เงินสด	ไม่มีธุรกรรม		
	โอนเงินหรือชำระเงินทาง อิเล็กทรอนิกส์	ไม่มีธุรกรรม		
	ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	ปพ. ๑ - ๐๓	ไม่กำหนดวงเงิน	

๓.๓ ระยะเวลาในการส่งรายงานธุรกรรม

ในการรายงานธุรกรรมของลูกค้า ต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีแนวทางในการกำหนดหน้าที่ผู้จัดทำรายงานและส่งต่อสำนักงาน ดังนี้
ตารางสรุประยะเวลาในการส่งรายงานธุรกรรม

ประเภทธุรกรรม	แบบรายงาน	ระยะเวลาส่งรายงาน
ธุรกรรมที่ใช้เงินสด	ปพ ๑ - ๐๑ หรือ ปพ ๑-๐๕-๙	ภายใน ๗ วันนับแต่วันถัดจากวันที่ ๑๕ และวันสิ้นเดือนของเดือนที่มีการทำธุรกรรม
ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน	ปพ ๑-๐๕-๙	ภายใน ๗ วันนับแต่วันถัดจากวันที่ ๑๕ และวันสิ้นเดือนของเดือนที่มีการทำธุรกรรม
ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	ปพ ๑-๐๓	ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัย

๓.๓ วิธีการส่งรายงานธุรกรรมต่อสำนักงาน

สถาบันการเงิน สามารถส่งรายงานธุรกรรมทุกประเภทได้ โดยใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

- ก. ยื่นรายงานธุรกรรมต่อเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงาน
- ข. ส่งรายงานธุรกรรมตามแบบรายงานทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยมีหลักฐานการส่งที่ชัดเจน หรือส่งทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS) หรือไปรษณีย์เอกซน ซึ่งสามารถตรวจสอบผู้รับปลายทางได้
- ค. ส่งรายงานธุรกรรมเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ กำกับและส่งด้วยวิธีที่สำนักงานประกาศกำหนด

ข้อ ๔. ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงาน

หลักเกณฑ์สำหรับธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงาน เป็นไปตามข้อบัญญัติในกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๕) และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกตามความพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ก. ธุรกรรมที่กระทำโดยบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับยกเว้น กล่าวคือ ธุรกรรมที่ลูกค้าได้แก่บุคคลหรือองค์กรต่อไปนี้ เป็นธุรกรรมที่ได้รับยกเว้น ไม่ต้องรายงาน

ก-๑ พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินีนาถ พระราชทายาท หรือพระบรมวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไปจนถึงชั้นเจ้าฟ้า

ก-๒ รัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

ก-๓ มูลนิธิ ดังต่อไปนี้

- มูลนิธิชัยพัฒนา
- มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ
- มูลนิธิสายใจไทย

ข้อ ข. ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ประเภทอสังหาริมทรัพย์ ที่เป็นการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการได้มาโดยการครอบครองตามมาตรา ๑๓๘๒ (การครอบครองปรปักษ์) หรือมาตรา ๑๔๐๑ (การจำยอม) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ข้อ ค. ธุรกรรมที่เกี่ยวกับการบริการ ดังต่อไปนี้

ค-๑ การบริการรับชำระเงินแทนเฉพาะที่มีมูลค่าน้อยกว่าเจ็ดแสนบาท

ค-๒ การบริการเครือข่ายบัตรเครดิต

ค-๓ การบริการเครือข่ายอีดีซี

ค-๔ การบริการสวิตซ์ซิงในการชำระเงิน

ค-๕ การบริการหักบัญชี

ค-๖ การบริการชำระคูล

ค-๗ การบริการหักบัญชีเช็ค ตราฟต์ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน และตราสารทางการเงิน อื่น ๆ

ข้อ ง ธุรกรรมที่เป็นการโอนเงินหรือการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ดังต่อไปนี้เว้นแต่กรณี เป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ง-๑ การโอนเงินหรือการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ภายในสถาบันการเงิน หรือระหว่างสถาบันการเงิน ทั้งนี้ เฉพาะที่สร้างขึ้นเพื่อสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๙) เท่านั้น

ง-๒ การโอนเงินหรือการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ภายในสถาบันการเงินหรือภายใน ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๙) เฉพาะที่สร้างขึ้นเพื่อลูกค้าย่อยเดียวกันเท่านั้น

หมายเหตุ: ๑. ธุรกิจที่ได้รับยกเว้นตามข้อ ก. ได้รับยกเว้นทุกธุรกรรม

๒. ธุรกิจที่ได้รับยกเว้นตามข้อ ข- ง ได้รับยกเว้นเฉพาะธุรกรรมที่ใช้เงินสด และธุรกรรมที่เกี่ยวข้องทรัพย์สิน โดยไม่รวมถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย”

ข้อ ๕. ระยะเวลาและขั้นตอนการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ก. ระยะเวลาในการรายงาน

การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ตามมาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบข้อ ๒ (๒) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินพ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่า เมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินและพบว่าเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๓) ให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ปง. ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัย

“วันที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายถึง วันที่สถาบันการเงินทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งคือวันที่ผู้บริหารระดับสูงทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (ผู้บริหารระดับสูง หมายถึง ผู้บริหารหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อแทนสถาบันการเงิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๐ วรรคสอง^๑ รวมตลอดถึงบุคคลผู้ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อแทนสถาบันการเงินด้วย)

สถาบันการเงินต้องกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการพิจารณาตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและทำความเข้าใจเสนอผู้บริหารระดับสูงเพื่อพิจารณาอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ตามมาตรา ๑๓ (๓) แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑) การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเมื่อผู้มีหน้าที่รายงานพบเหตุอันควรสงสัยเอง

กล่าวคือ เมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินและพบว่าเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ให้สถาบันการเงินรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ปง. ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัย

^๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๗๐ วรรคสอง “ความประสงค์ของนิติบุคคลย่อมแสดงออกโดยผู้แทนของนิติบุคคล”

“วันที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายถึง วันที่สถาบันการเงินทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ดังนั้น การเริ่มนับระยะเวลา ๗ วัน ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้บริหารระดับสูงทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งก็คือวันที่ผู้บริหารระดับสูงได้ตรวจสอบ วินิจฉัยและอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยไปยังสำนักงาน ปปง.

๒) การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเมื่อผู้มีหน้าที่รายงานได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน ซึ่งแบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๒.๑) กรณีได้รับแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจาก สำนักงาน ปปง. สำนักงานตำรวจ หรือ สถานีตำรวจ สถาบันการเงินสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณา โดยอาจตรวจสอบการทำธุรกรรมของลูกค้ารายที่มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นย้อนหลังนับตั้งแต่วันที่ได้รับคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวโดยใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ทั้งนี้ เพื่อทราบถึงเหตุอันควรสงสัยในการทำธุรกรรมของลูกค้ารวมถึงผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าหรือผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับลูกค้าที่เกิดขึ้นก่อนได้รับคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากสำนักงาน ปปง. หากพบว่าการทำธุรกรรมใดก่อนนั้นหรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องมีเหตุอันควรสงสัย ให้สถาบันการเงินพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ปปง. **ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิเหตุอันควรสงสัย**

“วันที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายถึง วันที่สถาบันการเงินทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ดังนั้น การเริ่มนับระยะเวลา ๗ วัน ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้บริหารระดับสูงทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งก็คือวันที่ผู้บริหารระดับสูงได้ตรวจสอบ วินิจฉัยและอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยไปยังสำนักงาน ปปง.

๒.๒) กรณีได้รับแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ส ให้สถาบันการเงินพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ปปง. **ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิเหตุอันควรสงสัย**

“วันที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายถึง วันที่สถาบันการเงินทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย สำหรับกรณีนี้ วันที่สถาบันการเงินทราบ หมายถึง วันที่ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐ

ดังนั้น การเริ่มนับระยะเวลา ๗ วัน ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ การตรวจสอบ วินิจฉัยและอนุมัติควรต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินต้องกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการพิจารณาตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและทำความเข้าใจเสนอผู้บริหารระดับสูงเพื่อพิจารณาอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว (ทั้งนี้ไม่ควรเกิน ๗ วัน)

ขั้นตอนการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

บริษัทฯ มีหน้าที่ในการตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดของลูกค้าแต่ละราย เพื่อพิจารณาว่าในการทำธุรกรรมแต่ละครั้ง หรือแต่ละกลุ่มธุรกรรมของลูกค้า มีความผิดปกติอันจะเข้าข่ายเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยซึ่งต้องรายงานต่อสำนักงานหรือไม่ โดยกระบวนการในการตรวจสอบธุรกรรมจนถึงการส่งรายงานต่อสำนักงาน ควรกำหนดเป็นขั้นตอนเหมาะสม เช่น

ขั้นตอนที่ ๑ เมื่อมีการตรวจพบพฤติกรรมการทำธุรกรรมที่ผิดปกติของลูกค้ารายหนึ่งรายใด

ขั้นตอนที่ ๒ ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้า เช่น ความสอดคล้องของมูลค่าในการทำธุรกรรมกับข้อมูลรายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจของลูกค้า ประกอบกับความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในการลงทุนในขณะนั้น รวมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่สถาบันการเงินอาจนำมาพิจารณาตามนโยบายและแนวทางของสถาบันการเงิน

ขั้นตอนที่ ๓ ดำเนินการตรวจสอบพฤติกรรมการทำธุรกรรมของลูกค้าที่ผ่านมา ว่ามีการทำธุรกรรมลักษณะเดียวกันนี้ในครั้งก่อนมาน้อยเพียงใด หรือมีเหตุอันควรสงสัยอื่นใดเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ ๔ รายงานผลการตรวจสอบและผลการวิเคราะห์ให้แก่ผู้บริหารมีอำนาจในการตรวจสอบธุรกรรมที่อาจมีเหตุอันควรสงสัยของลูกค้า

ขั้นตอนที่ ๕ กรณีที่เห็นควรรายงานต่อสำนักงาน ผู้บริหารที่มีอำนาจดังกล่าว เห็นชอบหรือลงนามอนุมัติเพื่อส่งรายงานธุรกรรมของลูกค้า เป็น ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ข้อ ๖. การเก็บรักษารายงานธุรกรรม

ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมต้องเก็บรักษา สำเนารายงานธุรกรรม (กรณีรายงานด้วยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ หรืออื่น ฌ สำนักงาน) ที่ได้รายงานต่อสำนักงาน หรือเก็บรายงานธุรกรรมในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (กรณีรายงานโดยส่งเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์) ไว้เป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๕ ปีนับแต่วันที่ลูกค้าทำธุรกรรม

ภาคผนวก

(๑) หลักการพิจารณาธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

(๑.๑) ธุรกรรมที่ควรพิจารณาตรวจสอบ

เพื่อประโยชน์ในการส่งรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย สถาบันการเงินอาจใช้การสังเกตพฤติกรรมต่อไปนี้ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ละเอียดรอบคอบ ว่าเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยและควรรายงานต่อสำนักงานหรือไม่

(๑.๑.๑) ธุรกิจเกี่ยวกับบริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ / บัญชีกระเป๋าสเงินอิเล็กทรอนิกส์)

ก. ลูกค้ายุคคลธรรมดา ซื้อบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์จำนวนมาก หรือเติมเงินในบัญชีกระเป๋าสเงินอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการทำธุรกรรมที่ไม่ปกติ

ข. บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์/บัญชีกระเป๋าสเงินอิเล็กทรอนิกส์ของลูกค้า มีการเติมมูลค่าเงินและลูกค้าได้ขอคืนเงินสดจากบัตร/บัญชีฯ บ่อยครั้ง ทั้งนี้ที่บัตร/บัญชีฯ ถูกเพิ่มมูลค่าเงิน และทำเป็นประจำสม่ำเสมอ ซึ่งผิดวิสัยของผู้ที่ต้องการใช้บริการเพื่อประโยชน์ในการใช้จ่าย

ค. การถอนเงินสดหรือการขอคืนเงินสดจากบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ / บัญชีกระเป๋าสเงินอิเล็กทรอนิกส์ของลูกค้า มักกระทำในพื้นที่เสี่ยงต่อการก่อการร้าย

ง. กรณีพบว่า ลูกค้า มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด หรือการกระทำ ความผิดที่หน่วยงานของรัฐแจ้งรายชื่อไว้ หรืออยู่ในระหว่างกระบวนการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งในกรณีนี้สถาบันการเงิน ต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

(๑.๑.๒) ธุรกิจเกี่ยวกับการรับชำระแทน (Bill Payment)

ก. กรณีลูกค้ายุคคลธรรมดา มีการชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ โดยเป็นการทำธุรกรรมขนาดใหญ่สำหรับใบแจ้งหนี้หนึ่งครั้ง และมีการทำธุรกรรมดังกล่าวหลายครั้งเป็นระยะเวลาที่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะการชำระด้วยเงินสดทุกครั้ง (การถือเงินสดมาชำระตามวงเงินที่รายงานธุรกรรมเงินสด ก็อาจพิจารณาว่า ผิดปกติตามข้อนี้ได้)

ข. กรณีพบว่า ลูกค้า มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด หรือการกระทำ ความผิดที่หน่วยงานของรัฐแจ้งรายชื่อไว้ หรืออยู่ในระหว่างกระบวนการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งในกรณีนี้สถาบันการเงิน ต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

(๑.๑.๓) ธุรกิจเกี่ยวกับการโอนเงินเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Wire Transfer)

ก. ลูกค้ามีการส่งเงินหรือรับเงิน ในมูลค่าเงินที่มีจำนวนมากและ หลายครั้งในเวลาใกล้เคียงกันทั้งที่การทำธุรกรรมลักษณะนี้ผ่านบัญชีธนาคารจะประหยัดและสะดวกกว่า

ข. ลูกค้ามาทำธุรกรรมการส่งเงินหรือรับเงิน ในนามของตนเอง (ไม่ได้มาเพราะรับมอบอำนาจ)

แต่ไม่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรม หรือคำถามเกี่ยวกับผู้ส่งเงิน หรือผู้รับเงินฝ่ายตรงข้ามได้ หรือไม่สามารถให้ข้อมูลที่จำเป็นเพื่อเจ้าหน้าที่จะได้กรอกแบบรายงานธุรกรรมได้ กรณีนี้ อาจเป็นพฤติกรรมของการรับจ้างทำธุรกรรมได้

ค. ลูกค้าส่งโอนเงินไปยังปลายทาง ซึ่งเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในเขตพื้นที่หรือประเทศที่เสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือการก่อการร้ายบ่อยครั้ง โดยเมื่อสอบถามวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรม ลูกค้าไม่แจ้งเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมที่สมเหตุสมผล^๒ รวมถึงกรณีที่ลูกค้ารับเงินโอนจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในเขตพื้นที่หรือประเทศที่เสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือการก่อการร้ายบ่อยครั้งด้วย

ง. กรณีพบว่า ลูกค้า มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด หรือการกระทำความผิดที่หน่วยงานของรัฐแจ้งรายชื่อไว้ หรืออยู่ในระหว่างกระบวนการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งในกรณีนี้สถาบันการเงิน ต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

สรุปผู้เกี่ยวข้องตามประเภทผลิตภัณฑ์ของสถาบันการเงิน

ผลิตภัณฑ์	ลักษณะ	ประเภทลูกค้า		ตัวแทน	หมายเหตุ
		ลูกค้า	ผู้ที่ทำธุรกรรมครั้งคราว		
การให้บริการแก่ผู้รับบัตร : Acquiring เช่น เครื่อง EDC	มีเครื่องอย่างเดียว	ร้านค้าที่ตั้งเครื่อง EDC		ผู้ที่รับผิดชอบเครื่อง EDC แทน	-
	มีเครื่อง+เครือข่าย	ร้านค้าที่ตั้งเครื่อง EDC		ผู้ที่รับผิดชอบเครื่อง EDC แทน	-
การให้บริการสนับสนุนบริการแก่ผู้รับบัตร (Payment Facilitating)	-	- ร้านค้าออนไลน์ - Sub Gateway		-	-

^๒ กรณีนี้ มักเป็นธุรกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินการก่อการร้ายหรือการกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น ลูกค้าของท่านไม่มีอาชีพที่แน่นอน หรือมีข้อมูลการประกอบอาชีพรับจ้าง(ไม่ระบุสถานที่ประกอบกร หรือรับจ้างทั่วไปไม่มีหลักแหล่ง) มีการโอนเงินหรือรับโอนเงินจากต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมหรือการก่อการร้าย โดยลูกค้าของท่านไม่สามารถแจ้งที่มาของเงินได้ หรือแจ้งอย่างไม่สมเหตุผล อาทิ แจ้งว่า ญาติที่ทำงานในประเทศนั้นๆส่งเงินมาให้ โดยไม่ทราบว่าเป็นงานอะไร หรือต้องการส่งเงินไปชำระหนี้ โดยไม่แจ้งว่าชำระหนี้ใด และเมื่อพิจารณาจากข้อมูลเบื้องต้นจะพบว่า ลูกค้าของท่านผู้นั้นมักจะมีการศึกษา ไม่สูงนัก และตามข้อเท็จจริงแล้ว แทบจะไม่มีโอกาสเกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติหรือทำธุรกิจการค้าในประเทศนั้นได้เลย เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์	ลักษณะ	ประเภทลูกค้า		ตัวแทน	หมายเหตุ
		ลูกค้า	ผู้ทำธุรกรรม ครั้งคราว		
บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์	เติมเงินได้	ผู้ที่ซื้อบัตร	-		ผู้ให้บริการรายเดียวหรือหลายรายจำกัดสถานที่และระบบเดียวกัน เช่น บัตร Gift card
		ผู้ที่ซื้อบัตร	-	ผู้ที่นำบัตรไปขายที่มิใช่ผู้ออกบัตร	ผู้ให้บริการหลายรายไม่จำกัดสถานที่/ไม่ใช้ระบบเดียวกัน
	เติมเงินไม่ได้	-	ผู้ที่ซื้อบัตร	ผู้ที่นำบัตรไปขายที่มิใช่ผู้ออกบัตร	ให้บริการรายเดียวหรือหลายรายจำกัดสถานที่และระบบเดียวกัน เช่น บัตรศูนย์อาหาร
	เติมเงิน+โอน	ผู้ที่ซื้อบัตร	-	ผู้ที่นำบัตรไปขายที่มิใช่ผู้ออกบัตร	-
E-wallet	-	- ผู้สมัครใช้กระเป๋าเงิน รวมถึงร้านค้าที่สมัครใช้กระเป๋าเงิน - ร้านค้าที่รับชำระด้วยกระเป๋าเงิน - ร้านค้าออนไลน์ที่รับชำระด้วยกระเป๋าเงิน	-	-	-
การให้บริการรับชำระเงินแทน (Bill Payment)		Billers	ลูกค้าที่ชำระบิล	ตัวแทนของผู้ให้บริการรับชำระเงินแทน	-
สวิตชิง	-	สมาชิก	-	-	-
หักบัญชี	-	สมาชิก	-	-	-
ชำระดุล	-	สมาชิก	-	-	-
ระบบชำระเงิน	-	สมาชิก	-	-	-